

DEIVYDAS PRASPALIAUSKAS

AŠ
TU
IR VIRTUVĖ

Alma littera

DEIVYDAS PRASPALIAUSKAS

AŠ_
TU_
IR VIRTUVĖ_

ĮŽANGA _ 6

TURINYS

AŠ _ 8

- Paskui svajonę _ 10
- Gyvenimą apvertusi lazanija _ 13
- „Michelin“ žvaigždutės praeiksmas _ 15
- Geriausias Lietuvos šefas – iš niekur _ 16
- Eksperimentas, pasibaigęs skyrybomis _ 18
- Pirmas dublis _ 21
- Antras ir paskutinis dublis _ 23
- „Amandus“ – nauja pradžia _ 24
- RECEPTAI _ 27

TU _ 64

- Kaip išsirinkti restoraną? _ 67
- Sekite jausmais, o ne žvaigždėmis _ 68
- Istorija svarbiau nei rinkodara _ 70
- Paperkantis paprastumas _ 74
- Krizių valdymo menas _ 77
- Dėmesio: restorane vaikai! _ 82
- Neskubėkite grįžti _ 83
- Dievas yra smulkmenose _ 85
- Kuo kvepia restorane _ 89
- Menu pagal lėkštę _ 90
- Laužyti taisykles _ 92
- RECEPTAI _ 94

VIRTUVĖ _ 120

- Maisto filosofija _ 122
- Iššūkis, vardu ūkininkai _ 124
- Delikatesai iš likučių _ 126
- Menu eskizai _ 130
- Receptas – lyg šachmatų partija _ 133
- Įkvėpimas: nuo filmų iki biografijų _ 137
- Gumos rutuliukai ir trupiniuotos kėdės _ 138
- Ką valgo virėjai _ 139
- Balsas kitame laido gale _ 141
- Restorano vedlys _ 143
- Emocijų sugertukai _ 144
- Latės ar kokteilio? _ 147
- Vynas pagal akių blizgesį _ 148
- Virtuvės gyvenimas _ 149
- „Noma“ – taip, kaip nenorėčiau _ 152
- Pyrago kampučių saldumas _ 155
- Mažų nuodėmių išpirkėjas _ 156
- Nokautas vidury baltos dienos _ 159
- Jūrų skonis _ 160
- Vadas ir jo pilkasis kardinolas _ 162
- Šefo peiliai _ 166
- Tylusis maištas, arba nebyli konkurencija _ 167
- Gyvenimo šiluma _ 168
- RECEPTAI _ 172

AŠ_ TU_ IR VIRTUVĖ_

ĮŽANGA_

Mano istorija daugeliui gali pasirodyti visiškai nevykusi: atidarė restoraną ir iš jo pabėgo, atidarė kitą, mažytį, ir netrukus nusprendė jį paversti milžinu, o šiam pasiekus populiarumo viršūnę buvo... išmestas iš virtuvės. Ir vėl pradėjo viską iš naujo. Mano kelias – ne pats lengviausias, pilnas pakilimų ir nuopolių, bet kiekviename jo žingsnyje stengiuosi viską daryti maksimaliai gerai. Kiekvieną naują restoraną siekiu padaryti geriausiu, o kai nepasiseka, tiesiog einu toliau.

Patirtis, įgyta einant iš vieno restorano į kitą, pakilimai ir nesėkmės man padėjo rasti atsakymus į daugelį klausimų, kurie iškilę pirmą kartą pagalvojus apie nuosavą restoraną.

Aš, tu ir virtuvė – pirmiausia šauna į galvą svarstant, koks iš tiesų beprotiškai sudėtingas restoranų verslas. Tik svečias to niekada nepastebi. Noriu pasidalyti savo istorija, kad kitą kartą užsukę į restoraną visą šį nuotykių pamatytumėte kiek kitomis akimis – suprastumėte, kiek patirties, žinių ir kasdienių darbų sudedama, kad jūs per keletą valandų patirtumėte tai, ko galbūt niekada nepamiršite.

Kaip dažnai girdime apie naują restoraną, kuris priverstas užsidaryti nė per centimetrą taip ir nepajudėjęs į priekį. Būna, naują puikiai išreklamuotą vietą aplanko akimirkos šlovė, bet nenoras tobulėti ir ieškoti naujovių lemia tą pačią liūdną baigtį. Didžioji dauguma restoranų vadovų neskaičiuoja darbo valandų, pamiršta atostogas ir liaujasi mėgautis gyvenimu, nes retas kuris tikėjosi, kad maitinimo verslas – toks sudėtingas.

Restorane sau vietą rastų kiekvienas. Čia – pačių įvairiausių profesijų koncentratas, gal todėl daugelis mano, kad šis verslas bent truputį pažįstamas, juk visi namie gaminame maistą, o jei dar bičiuliai pasako, kad sriuba puiki, kur buvus, kur nebuvus ima kirbėti nuosavo restorano idėja. Maistui neabejingas pardavimų vadybininkas, ko gero, taip pat neretai pasvajoja, kad suvienijęs savo aistrą gaminti ir profesines žinias būtų puikus restorano valdytojas. Neretai kiekvienas, dažniau besimėgaujantis restoranų maistu, žinantis, kas yra vyno korta ir geras patiekalas, jaučiasi pasirengęs bristi į šį liūną.

Žinau, knyga nesustabdys tų, kurie visa širdimi apsisprendę merkti uodegą į restoranų verslą. To ir nesiekiu. Noriu tik padėti pasiruošti šiam rizikingam nuotykiui ir savo istorija parodyti, kad kiekviena svajonė, jei tik ja degi, vieną dieną gali virsti tikrove. Praversiu savo virtuvės duris ir papasakosiu, kokia nuostabi gali būti ši veikla ir kiek daug čia įmanoma nuveikti, jei turi pakankamai parako. O jūsų kelionę šios knygos puslapiais pagardinsiu receptais iš savos virtuvės, kad skaitydami pajustumėte tai, ką patiria mano restorano svečiai.

AŠ_

8_ NESU TAS, KURIS PAPASAKOTŲ
STEBUKLINGŲ ISTORIJŲ
APIE VAIKYSTĖS KVAPUS
IR SKONIUS, UOGIENĖMIS
KVEPIANČIA MAMOS VIRTUVĘ
AR PASLAPTINGUS RECEPTUS,
KURIE SU MANIMI KELIAUJA
IŠ VIENO RESTORANO Į KITĄ.
MANO AISTRA MAISTUI GIMĖ
IŠ PAPRASTŲ ATSITIKTINUMŲ,
KELIONIŲ IR KUR NORS ANT
LAPELIO VIDURY NAKTIES
UŽRAŠYTŲ SVAJONIŲ. IR
JEI PAKLAUSTUMĖTE, KOKS
PATIEKALAS MAN KELIA
DAUGIAUSIA EMOCIJŲ,

RIZIKUODAMAS PASIRODYTI
VISIŠKAI NEKŪRYBINGAS,
ATSAKYČIAU – BULVIŲ KOŠĖ SU
SPIRGUČIAIS, NES JI GALI BŪTI
NEJSIVAIZDUOJAMAI SKANI!
NE VELITI DANIOJE BULVIŲ
KOŠĖ, PAGARDINTA KEPINTAIS
SVOGŪNAIS, VADINAMA
DEGANČIA MEILE. PASIRINKUS
TINKAMUS PRODUKTUS,
ŽINANT KELIAS ŠEFO GUDRYBES
IR ĮBĖRUS ŽIUPSNĮ MEILĖS,
PAPRASČIAUSIA BULVIŲ KOŠĖ
GALI VIRSTI GARDŽIAUSIU
PATIEKALU, KURIO NEPAMIRŠITE
VISĄ GYVENIMĄ.

_9

RŪKYTAS UNGURYS SU ŠVIEŽIOMIS BULVĖMIS >>

3–4 šviežios virtos bulvytės
30 g majonezo
pusė obuolio
skrudintų svogūnų
100 g rūkyto ungurio

Virtas bulves 3–4 val. pamarinuokite su majonezu. Obuolio puselę susmulkinkite. Rūkytą ungurį supjaustykite gabalėliais. Patiekalą pagardinkite skrudintais svogūnais. Patiekite kaip salotas.

OŽKŲ SŪRIS SU MELIONU IR ALYVUOGĖMIS >>

100 g ožkų sūrio
100 g šviežio meliono
50 g alyvuogių
žolelių aliejaus

Šie ingredientai puikiai dera tarpusavyje, tad neprireiks didelių pastangų norint paruošti gardų užkandį. Produktus tiesiog sumaišykite, apšlakstykite žolelių aliejumi ir pasūdykite.

>>
62 p.

OŽKŲ SŪRIS
SU MELIONŲ IR
ALYVUOGĖMIS_

PADAŽAI IR MARINATAI_

PESTO SU OŽKŲ SŪRIU

100 g ožkų sūrio (tinkamiausias kietasis, bet galima improvizuoti)
100 g bazilikų lapelių
50 g raudonėlių lapelių
100 g intensyvaus skonio, bet ne kartaus alyvuogių aliejaus
50 g skrudintų pistacijų

Žoleles susmulkinkite ir sudėkite į trintuvę. Užpilkite šiek tiek alyvuogių aliejaus ir iš lėto sutrinkite, paskui sudėkite likusius ingredientus ir pagardinkite druska.

MAJONEZAS

500 g saulėgrąžų aliejaus
20 g garstyčių
20 g citrinų sulčių (arba mėgstamo acto)
100 g kiaušinių trynių
10 g medaus

Kiaušinių trynius išsukite iki purumo, įpilkite citrinų sulčių, garstyčių, medaus ir lengvai pasūdykite. Toliau plakdami iš lėto pilkite aliejų, kad susimaišytų su trynių baze. Jei konsistencija atrodo per skysta, įpilkite dar šiek tiek aliejaus. Tirštumas priklauso nuo plakimo, citrinų sulčių kiekio ir garstyčių, tad nenustebkite, kad majonezas kartą gali būti vis kitoks.

RIKOTA IR OŽKŲ SŪRIS

180 g rikotos
250 g kreminio ožkų sūrio
1 citrinos sultys ir nuskusta žievelė

Abu sūrius lengvai suplakite ir pagardinkite druska, pagal skonį įpilkite citrinų sulčių.

MARINATAS

100 ml acto
100 ml cukraus
100 ml vandens

Visus ingredientus užvirkite ir palikite keletą minučių ant nedidelės kaitros. Ruošdami skirtingus patiekalus drąsiai improvizuokite: vietoj vandens galite naudoti sultis, vietoj cukraus – medų ar kitą saldiklį, o rūgštelę keisti balzaminio actu ar citrinų sultimis.

MARINUOTI VALGOMIEJI SVOGŪNĖLIAI

Valgomuosius svogūnėlius supjaustykite stambiais gabalėliais ar norimo dydžio žiedais. Užpilkite mėgstamu marinatu ir 2–3 min. apvirkite, tada iš lėto atvėsinkite. Laikykite marinate ir išgriebkite prireikus.

RAUDONOJO VYNO PADAŽAS SU PETRAŽOLIŲ ALIEJUMI

200 g valgomųjų svogūnėlių
30 g alyvuogių aliejaus
2 česnako skiltelės
30 g balzaminio acto
400 ml raudonojo sauso vyno
500 ml jautienos sultinio
40 g sviesto

Valgomuosius svogūnėlius susmulkinkite ir pakepinkite alyvuogių aliejuje kartu su česnakais. Supilkite raudonąjį vyną ir balzaminį actą, patroškinkite nedidelėje kaitroje 15 min. Vynui nugaravus supilkite sultinį. Padažą, įdėję sviesto, sutrinkite iki kreminės konsistencijos. Norėdami papildomai pagardinti, improvizuokite prieskoniais.

GERVUOGIŲ
PADAŽAS_

SVOGŪNŲ
PADAŽAS_

RAUDONOJO
VYNO PADAŽAS SU
PETRAŽOLIŲ ALIEJUMI_

PIPIRŲ
IR PAPRIKŲ
PADAŽAS_

